

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԻ
ՏԱՐԵԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԻ**

ՈՐՈՇՈՒՄ

28 մարտի 2018թ.

ՀՀ ԳԱԱ տարեկան ընդհանուր ժողովը, լսելով և քննարկելով ՀՀ ԳԱԱ 2017թ. գիտական և գիտակազմակերպական գործունեության արդյունքները, արձանագրում է, որ ՀՀ ԳԱԱ Նախագահությունում, բաժանմունքներում և գիտական կազմակերպություններում իրականացվել է նոր գիտական արդյունքների ստացմանը նպաստակաուղղված գործունեություն:

2017թ. ԳԱԱ համակարգի գիտահետազոտական կազմակերպությունները կատարել են գիտական աշխատանքներ 6 նպատակային, 52 բազային և 136 թեմատիկ ծրագրերով, ստացված արդյունքներով հրապարակվել են 118 մենագրություն և ժողովածու (17-ն արտերկրում), 28 ուսումնական ձեռնարկ և դասագիրք (3-ն արտերկրում), 2311 հոդված (842-ն արտերկրում), 508 թեզիս (211-ն արտերկրում):

Համաձայն ՀՀ կառավարության 2017-2022թթ. ծրագրի՝ կառավարության քննարկմանն է ներկայացվել ԳԱԱ գիտական կազմակերպությունների ինովացիոն առաջարկների փաթեթը: Այն ուղարկվել է նաև ինովացիոն քաղաքականության զարգացման և գիտական մշակումների առևտրայնացման հարցերով շահագրգռված տարբեր երկրների կազմակերպություններին:

ԳԱԱ-ն շարունակում է համագործակցել միջազգային գիտական ակադեմիաների և կառույցների հետ. նոր համաձայնագրեր են կնքվել Ֆրանսիայի 6 համալսարանի հետ, շարունակվել են աշխատանքները Եվրամիության և Եվրասիական տնտեսական միության երկրների հետ կնքված համաձայնագրերի և պայմանագրերի շրջանակներում, կնքվել են նորերը: Ակտիվացել է միջազգային գիտահետազոտական դրամաշնորհային, մասնավորապես «Հորիզոն-2020» ծրագրերին ԳԱԱ կազմակերպությունների մասնակցությունը, այդ ոլորտի մասին Հայաստանի Հանրապետության գիտական կազմակերպություններին տրամադրվել է սպառիչ տեղեկատվություն և համակողմանի խորհրդատվություն:

Առանձնակի ուշադրություն է դարձվել ակադեմիայի և բուհական համակարգի

համագործակցության արդյունավետության բարձրացման հարցին: Հայաստանի ազգային ագրարային համալսարանում հրավիրված ԳԱԱ Նախագահության արտագնա նիստում քննարկվել են ակադեմիայի գիտական կազմակերպությունների և համալսարանի ամբիոնների միջև համագործակցության հեռանկարները:

Հաշվետու տարում մշակվել է «ԳԱԱ գիտական կազմակերպությունների գործունեության արդյունավետության գնահատման կանոնակարգը»: ԳԱԱ համակարգի 31 գիտական կազմակերպությունների գործունեության արդյունավետության գնահատումը իրականացվել է գնահատման հանձնաժողովի և նրան կից փորձաքննական խմբերի կողմից: Գնահատման հանձնաժողովում և փորձաքննական խմբերում ընդգրկված են եղել շուրջ 100 հեղինակավոր մասնագետներ:

Մշակվել է ԳԱԱ գիտական կազմակերպությունների գործունեության արդյունավետության գնահատման համար անհրաժեշտ կանոնակարգային փաստաթղթերը, ԳԱԱ բաժանմունքներում և կազմակերպություններում քննարկումների ընթացքում կատարված առաջարկների և դիտողությունների հիման վրա լրամշակված տարբերակը հաստատել է ԳԱԱ նախագահությունը:

Վերլուծվել են համակարգի ուժեղ և թույլ կողմերը.

ԳԱԱ համակարգի գիտական կազմակերպությունների ուժեղ կողմերն են.

- ուժեղ գիտական դպրոցների առկայությունը,
- կայացած միջազգային համագործակցությունը,
- հիմնարար հետազոտությունների միջազգային մակարդակը,
- արդյունավետ համագործակցությունը ՀՀ ԲՈՒՀ-երի հետ,
- միջգիտակարգային հետազոտությունների իրականացման հնարավորությունը,
- տպագրված հոդվածների մեծ քանակն ու բարձր որակը,
- կիրառական նշանակություն ունեցող աշխատանքների որոշակի մասնաբաժինը:

ԳԱԱ համակարգի գիտական կազմակերպությունների գործունեության թույլ կողմերն են.

- կառուցվածքային բարեփոխումները,
- երիտասարդ կադրերի մեծ արտահոսքը,

- գիտական ուղղություններով գործունեության ներքին անհամաչափությունը,
- ֆինանսական միջոցների սղությունը, աշխատակիցների ցածր աշխատավարձը,
- գիտական սարքավորումների ոչ բավարար լինելը, ֆիզիկական և բարոյական մաշվածությունը,
- ենթակառուցվածքների մաշվածությունը,
- մեծ կախվածությունը բյուջետային ֆինանսավորումից,
- տեսական և փորձարարական հետազոտությունների առկա անհամամասնությունը,
- փորձակոնստրուկտորական նմուշների մշակման համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների բացակայությունը:

Հաշվի առնելով վերոնշյալը, ՀՀ ԳԱԱ ընդհանուր ժողովը որոշում է հավանություն տալ ՀՀ ԳԱԱ 2017թ. գործունեությանը:

Միևնույն ժամանակ ընդհանուր ժողովը հանձնարարում է ՀՀ ԳԱԱ Նախագահությանը ուշադրություն դարձնել հետևյալ արմատական հարցերին, քննարկել և գտնել համապատասխան լուծումներ:

1. ԳԱԱ համակարգի գիտական կազմակերպությունների գործունեության արդյունավետության բարձրացմանը նպաստող արտաքին ու ներքին գործոններին.

- կազմակերպությունների կառուցվածքային բարեփոխումները,
- սփյուռքի գիտական ներուժի առավելագույնս ներգրավման հեռանկարները,
- գիտական ոլորտի բարեփոխումների սպասվող օրենսդրական փոփոխությունները,
- գիտական հրատարակումների ավելի հասանելի դարձնելը միջազգային հանրությանը,
- հնարավոր մասնակցության ավելացումը միջազգային շրջանակային ծրագրերին,
- գիտական մշակումների առևտրայնացման պետական աջակցումը և գործընթացի օրենսդրական կանոնակարգումը,
- մշակված տեխնոլոգիաների ներդրումն արդյունաբերության մեջ,
- երիտասարդ գիտնականների աջակցության ծրագրերի իրականացումը:

2. ԳԱԱ համակարգի գիտական կազմակերպությունների գործունեության բնականոն զարգացմանը խոչընդոտող արտաքին ու ներքին հետևյալ գործոններին.

- հիմնական գիտական ուղղության միջազգային արդիականության կորուստը,
- երիտասարդ կադրերի շարունակվող արտահոսքը,
- միջազգային դրամաշնորհային ծրագրերի նվազումը,
- գիտաշխատողների կարիերային մոտիվացման մեխանիզմների բացակայությունը,
- գիտական արդյունքը շուկա դուրս բերելու օբյեկտիվ խոչընդոտները,
- երկրի սոցիալ-տնտեսական իրավիճակի վատթարացումը:

3. ԳԱԱ գիտական ներուժի օգտագործման արդյունավետությունը բարձրացնելու և ԳԱԱ ներդրումը երկրի սոցիալ-տնտեսական զարգացման գործում ավելացնելու համար անհրաժեշտ է իրականացնել հետևյալ միջոցառումները.

- գիտական ուղղությունների և թեմաների արդիականացում,
- ներքին կառուցվածքային բարեփոխումներ և օպտիմալացում, որոնք պետք է բխեն նաև գիտական ուղղությունների և թեմաների արդիականացումից,
- միջգիտակարգային ծրագրերի ձևավորում,
- կիրառական աշխատանքների ավելացում,
- գիտական արդյունքների առևտրայնացմանը ուղղված հարցեր,
- անձնակազմի օպտիմալացում,
- լաբորատոր սարքերի, սարքավորումների և տեխնիկական միջոցների ձեռքբերում,
- ընդհանուր օգտագործման լաբորատորիաների ստեղծում:

4. ԳԱԱ գիտական կազմակերպությունների ներդրումը համաշխարհային գիտության մեջ ավելացնելու և հետազոտությունների ու մշակումների համապատասխան ուղղություններով մրցունակությունը միջազգային մակարդակով ապահովելու համար անհրաժեշտ է իրականացնել հետևյալ միջոցառումները.

- գիտական արդյունքների ձևակերպումների և տպագրությունների որակի բարձրացում,
- միջազգային գիտատեխնիկական համագործակցության ընդլայնում,
- երիտասարդ մասնագետներին աջակցման և խրախուսման նպատակով ֆոնդերի ստեղծում,

- գիտական նոր ուղղությունների ձևավորման նախադրյալների ստեղծում,
- միջազգային տարբեր դրամաշնորհների հայտերի ներկայացում,
- գնումների մասին օրենքի որոշ դրույթների վերաբերյալ հարցերի հստակեցումը:

5. ԳԱԱ դերն ու հեղինակությունը հասարակության շրջանում բարձրացնելու համար անհրաժեշտ է իրականացնել հետևյալ միջոցառումները.

- գիտական արդյունքների առևտրայնացմանը ուղղված ծրագրերի և մեխանիզմների մշակում,
- գիտության և կրթության ինտեգրման խորացում և բարձր որակավորմամբ մասնագետների պատրաստում,
- իրականացնել հետևողական աշխատանքներ ՀՆԱ-ում գիտատության ֆինանսավորման մասնաբաժնի ավելացման ուղղությամբ,
- գիտատեխնիկական և պետական որոշումների նախագծերի փորձաքննական մասնակցության ակտիվացում,
- շենքերի և շինությունների վերանորոգում և տարածքների բարելավում,
- ֆինանսական միջոցների բարելավման հարցեր՝ արտաբյուջետային, տարբեր դրամաշնորհների հայտերի ներկայացում,
- ակտիվացնել ԳԱԱ կազմակերպությունների գործունեության, ստացած գիտական կարևոր արդյունքների և նրանց վերաբերյալ միջազգային կարծիքների մասին հանրությանը իրազեկման աշատանքները:

Նշված հարցերի հետ մեկտեղ՝ ընդհանուր ժողովը կարևորում է Կառավարման մարմինների հետ Ակադեմիայի ղեկավարության պարբերական հանդիպումների անհրաժեշտությունը՝ երկարաժամկետ լուծումներ պահանջող գիտական խնդիրների վերաբերյալ և հանձնարարում է ՀՀ ԳԱԱ նախագահությանը ուշադրություն դարձնել հետևյալ հարցերին.

Դիմել ՀՀ կառավարությանը հետևյալ հարցերով

1. առկա միջակադեմիական համագործակցությունը դարձնել միջկառավարական

2. գիտաշխատողների գիտական աստիճանի համար տրվող հավելավճարները հարկերից ազատել և այդ գումարը ավելացնել կենսաթոշակներին
3. բարձրացնել ասպիրանտական կրթաթոշակները
4. աջակցել ՀՀ ԳԱԱ օրգանական և դեղագործական քիմիայի գիտատեխնոլոգիական կենտրոնին GMP-ի համակարգի ստեղծման և ձեռք բերել միջուկային մագնիսական ռեզոնանսի (ՄՄՌ) սարքավորում
5. հանձնարարել բարձրագույն որակավորման կոմիտեին՝ ստեղծել գիտության ժամանակակից ուղղություններին համապատասխանող նոր մասնագիտական խորհուրդներ:

ՀՀ ԳԱԱ ՆԱԽԱԳԱՀ

Ռ.Մ.ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ՀՀ ԳԱԱ ԱԿԱԴԵՄԻԿՈՍ-ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ

Հ.Հ.ՄԱԹԵՎՈՍՅԱՆ